

Szűcs György, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnöke szerint csak akkor van értelme megszorító intézkedéseknek, ha azok reformlépésekkel párosulnak és a gazdasági növekedést szolgálják. Álláspontja szerint a most meghirdetett csomag egyoldalú. Csak a kiadások visszafogását hangsúlyozza, útmutatót azonban nem kínál a kis- és közepes vállalkozásoknak, amelyekből a válság óta 27 ezren húzták le végleg a rolót. Szűcs György szerint lehetővé kéne tenni, hogy a kisvállalkozók beléphessenek a munkanélküli ellátó rendszerbe, mert így, ha felszámolják vállalkozásukat, hopton maradnak.

Csak reformlépésekkel párosuló megszorító intézkedéseknek van értelme

Keserű pirula

❖ Mennyiben tehető felelőssé Gyurcsány Ferenc a mai helyzetért? Mi az amiben tévedett, amit rosszul látott?

Számos kritikát tudnék mondani, hiszen nem most kellene először megfogalmaznom azokat a bírálatokat, amelyek a kis- és közepes vállalkozások működését évek óta nehezítik. Ezek nem elsősorban miniszterelnöki, hanem kormányzati bírálatok. A többi között kifogásoljuk a kormányt 2006-os versenyképesség-javító megfogalmazott célok elodázása miatt. Azt hangsúlyozták, hogy majd egyenlő mértékben oszlanak meg a terhek, az IPOSZ-tagjaink zömét adó kisvállalkozók, egyéni vállalkozók és bt.-k viszont ennek ellenkezőjét tapasztalták. Amikor az állampolgári tehercsökkenésről (személyi jövedelemadó-csökkenés, étkezési utalvány, munkaruha-juttatás, szabadság) volt szó, akkor vállalkozóként kezelik őket, vagyis kiesnek a kedvezményezett körből, amikor vállalkozásként kell megítélni a terhelést, javadalmazást, támogatást, akkor az a vád velük szemben, hogy összemosódik a magán és a cég vagyona. Az egyéni vállalkozónak pedig nem személyi jövedelme van, holott az után adózik. Ha a Parlament rábólint a válságkezelő csomagra, akkor ezeket az ellentmondásokat tisztázni lehet a Pénzügyminisztériummal, hiszen a válság egyformán sújt mindenkit. Ha kiemelt cél a foglalkoztatottság fenntartása, akkor azt is figyelembe kell venni, hogy a hazai munkavállalók 67 százalékát az egyéni vállalkozók, vagyis a mikro-, kis- és középvállalkozások foglalkoztatják. Jelenleg az egyéni vállalkozói törvény kodifikált szövegét véleményezzük, ami szerint az egyéni vállalkozó és az egyéni cég egyenrangú lesz az egyszemélyes kft.-vel.

❖ A hat év alatt megfogalmazott nagy programokból tudtak-e eddig profitálni a kkv-k?

A programokban az említett hátrányos megkülönböztetés végig fennállt. Az államigazgatás, a minisztériumok és a szakfőosztályok munkáját összehangolatlanság és lassúság jellemezte. Sok esetben csak vágyak kerültek be a törvényekbe, ami további zavart okozott, nem egy jogszabály alkotmányellenesnek bizonyult. E gyakorlat elhíresült végkifejlete a salátatörvénykezési rendszer lett. Sokszor 2-3 hónapba telik, amíg az érdekképviseletek szakértői fel tudják tárnai a hiányosságokat, az ellentmondásokat.

Az IPOSZ a kedvezőtlen hatásokat rendre próbálja kivédeni. Négyévente tartott tisztújító és programalkotó közgyűlésünkön összefoglaljuk a középtávú terveinket. A legutóbbi, 2007–2011-re vonatkozó Szolgáltató ipartestületek a régiók gazdasági fejlesztéséért címmel jelentettük meg. Már a cím is érzékelteti, hogy a beruházások, fejlesztések, kedvezmények, pályázatok terén szűk a kormányzati mozgástér. Az IPOSZ a legkisebb vállalkozások legnagyobb érdekképviselete. Országosan 245 helyen van jelen tagszervezettel az IPOSZ, így segíti a tagvállalkozásokat a kistérségekben, városokban, megyékben egyaránt, hogy el tudjanak igazodni.

❖ Milyen akadálya volt, hogy a kkv-k nem igazán profitáltak a korábban meghirdetett programokból?

Elsősorban bürokratikus nehézségekről tudnék beszélni. A maga területén nagyobb felelősséggel kellene, hogy rendelkezzen mindenki. Az állam jelenleg 9170 szolgáltatást nyújt, ennyi esetben találkozik az állampolgár a központi közigazgatásba, engedélyezések, hatósági ügyek intézése során. Üzemmérettől függetlenül írnak elő kötelező technikákat, ügyfélkapu elektronikus rendszereken, könyvelők, adótanácsadók nélkül nem tud működni egy vállalkozás. Jelenleg a vállalkozásokból többen élnek, mint amennyi vállalkozó

működik. A gazdaság méretéhez képest értelmezhetetlen adathalmazokat készítenek a közigazgatásban dolgozók, miközben az 5-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozásokról nincs is adat. Ezért az elbocsátásokról sincsenek pontos számok. Ebben az évben 27 ezer egyéni vállalkozás adta vissza az engedélyét és mindössze 2300 alakult. Mintegy 30 százalékkal nőtt a csőd- és felszámolási eljárások aránya, ez szám szerint 39 ezer ügyet jelent.

❖ **A kis- és középvállalkozások számára mi lenne a teherterhelés-csökkenés leginkább? A kis- és középvállalkozó szemüvegén keresztül mire lenne szükség? Milyen helyzetben vannak a kis- és középvállalkozók?**

Az általános közterhek és az élők munkaterheinek csökkentése életbevágó. A 3,8 millió foglalkoztatott nem tud eltartani 7,2 millió embert. (1990-ben 5,2 millió ember dolgozott.) Ma 740 ezren tartoznak a közszférához, vagyis mintegy 2,6 millióan dolgoznak a versenyszférában, 400 ezer fő dolgozik a multinacionális vállalkozásoknál. Az államapparátus nagy része az előbb említett horribilis adminisztrációs követelményt szolgálja ki. A köztisztviselők, közalkalmazottak erejüket megfeszítve dolgoznak csak nincs értelme.

❖ **Milyen lehetőségei lehetnek Bajnai Gordonnak. Mennyire lehet tartós egy évre megbízatást kapott kormány? Ki fogja támogatni őket?**

Nehéz helyzetben van az új miniszterelnök. Úgy tűnik, a nehézség abból adódik majd, hogy a szakértők más és más megszorításokat javasolnak, a szakszervezetek viszont éppen, hogy elutasítják azokat. Rossz filozófiával kezdte a miniszterelnök. A keserű pirulát adta be előbb: a szociális, az oktatási az egészségügyre és a nyugdíjra vonatkozó 400 milliárd forintos elvonás elemeit ismertette, azért, hogy ne érhesse az a vád, hogy nem a válságkezelő csomag egészét mutatta be. Ezért a gazdasági élet szereplői dermedtem figyelik, hogy milyen elemek lesznek a csomag másik felében. Csak a csomag további részleteinek ismeretében lehet elmondani, hogy végrehajtható vagy sem, növekedés nélkül is csak kiadáscsökkenéssel nem lehet az ország gazdasági problémáit megoldani. Ehhez a gazdaság versenyképességén kell sürgősen javítani.

❖ **A csomag legnagyobb hibájának róják fel, hogy csak a nyugdíjasoktól, közalkalmazottaktól vesz el, miközben a tehevállalásból a bankrendszer nem veszi ki a részét, a terhekből 400 milliárdot profitált.**

A bankrendszerben nincs pénz. A leánybankok anyavállalatai december végéig kivitték a nyereségüket. Tőkét nyilván nem tudtak kivinni, de az anya- és leányvállalat között bármikor átcsoportosíthatóak a források. Ezért a bankoktól nem lehet pénzre számítani. A tőkét és a kockázati fedezeteket bent kell tartaniuk, ezen kívül vannak kétes kintlévőségeik is. Ezért a kormányzat által nyújtott mentőcsomag hitelközvetítési feladatát sem szívesen látják el. A kormány által megszabott 4 százalékpontos kamatmarzs nem kifizetődő a pénzintézeteknek. Az állam által átadott források pedig olyan feltételekhez kötöttek, ami nem biztosítja az ő jólétüket. A patrióta gazdaságpolitika hiánya most kezdi

megbosszulni magát. A csomag legnagyobb hibája az, hogy ezelőtt már három másik volt szeptembertől. Az első csomagban 200 milliárdos megszorítást jelentettek be, a következőnél már 300 milliárdról volt szó. Most pedig már 2009. évre vonatkozóan 400 milliárdról szól. Minden elvesztegetett hónap 100 milliárddal rontja a költségvetés pozícióját.

❖ **Hiányzik az adórendszer átalakítására vonatkozó rész is...**

A gazdaság szempontjából a legveszedelmesebb az, ha a megszorítás életbe lép, de nincsenek élénkítő, vagy növekedést beindító intézkedések. Mindent a fiskális személet hat át. Mindig az IMF-nek, a Világbanknak akarunk megfelelni. És ez nem jó.

❖ **Mennyire szembesülnek a vállalkozók azzal, hogy egyre nehezebben, keményebb feltételek mellett hiteleznek a bankok és nem tudnak munkát elnyerni. A vállalkozások nemcsak azért vannak bajban, mert nincs megrendelés, hanem azért, mert nem kapnak hitelt a bankoktól.**

Az egyik legnagyobb probléma, hogy a mikro- és kisvállalkozások egyre nehezebben jutnak tőkéhez, hitelhez. A bankok is megkülönböztetik őket, és a pályázatokban hátul szerepelnek. Feltőkésítés, az előfinanszírozás, illetve az önrészek biztosítása híján 6–8 hónap után kapnak pénzt, ha egyáltalán kapnak. Sokan ezért kellő forrás nélkül vágnak hozzá a beruházásoknak és bele is buknak. Nehezíti a helyzetet, hogy a pénzügyi fejelem teljes hiánya jellemzi a vállalkozók egymás közötti és az alkalmazottak felé való kapcsolatát. Az állam azonban még ennél is nagyobb gondot okoz, amikor nem fizet. Az állam tartozik a legtöbb vállalkozásnak. Így az egyébként is tőkehiányos vállalkozások, előfinanszírozásuk az összes kivitelezést.

❖ **Mennyi ideje van Bajnainak, szinte minden érintett azt tervezi, hogy sztrájkokkal, demonstrációkkal, tüntetésekkel tiltakozik. Lehet, hogy elsöprik Bajnai Gordont a csomagjával együtt?**

Az IPOSZ nem szervez tiltakozásokat. A demonstráció veszélye

akkor áll fenn, ha a meghirdetett megszorító csomag mellett, amivel a gazdaság pénzügyi egyensúlyát akarják biztosítani, továbbra sem lehet látni a talpraállás, a termelésnövekedés lehetőségét. Nagyobb foglalkoztatottság nélkül nem lehet csökkenteni a terheket. Ehhez pedig nagyobb vállalkozói szabadságra van szükség. Az IPOSZ azt ajánlja a mindenkori kormánynak, hogy mindenképpen a növekedés beindítására helyezze a hangsúlyt. A magyar gazdaság 40 százaléka az építőiparhoz kapcsolódik. Ha nem tud a lakosság saját erőből lakást építeni, akkor az állami bérlakás-építési programot kellene beindítani. A korábban kutatás-fejlesztési, logisztikai, gyártói és kereskedelmi szempontból kijelölt 10 pólusváros szolgálhatna e beruházások helyszínéül.

❖ **Van egyáltalán lehetőség érdemi cselekvésre?**

Igen van. Megvannak a szakértői anyagok. A tagságunk számára nem az a kérdés, hogy mennyit adjon, hanem hogy mennyit hagyjon a kormány. Azt várják, hogy hagyják őket szabadon tevékenykedni. Növekedésserkentő tervre van szükség, amiben a társadalmi csoportok megtalálják a helyüket, be tudnak kapcsolódni.

❖ **A körbetartozás megfékezése érdekében az Európa Unió szigorítása szerint 30 napos határidőn belül ki kell fizetni a tartozást, ez lehet-e megoldás a körbetartozásokra? Be lehet-e ezt egyáltalán tartani?**

A körbetartozások mértéke Magyarországon eléri a több százmilliárd forintot. Meg kell akadályozni ennek az összegnek a további növekedését. Ezért minél előbb el kell fogadni a láncartozásról szóló törvényt. Már megvan a megoldás arra, hogy lehet betartani az előírásokat. Például úgy, hogy a megrendelő csak azt rendelhesse meg, amire megvan a pénz. Ezt az összeget egy úgynevezett alapkezelő számlán különítenék el, a kifizetéseket pedig egy pénzügyi és műszaki projektmenedzser felügyelné. Másrészt be kell építeni egy olyan szankciót is a jogszabályba, miszerint a munka ellenértékének kifizetése előtt ne adhassanak ki a használatba vételi engedélyt, vagyis ne kerülhessen a megrendelő tulajdonába az ingatlan.

❖ **Ma a legnagyobb kérdés, hogy válságkezelésre vagy reformokra van szüksége az országoknak?**

A válságkezelésnek ma nincs alternatívája. A napi feladatoknak kell megfelelni, a kettő azonban nem zárja ki egymást. A válságkezelés azt a helyzetet teremti meg, amiben hozzá lehet fogni a reformokhoz. Ha ugyanilyen rendszerben dolgozunk, mint eddig, akkor minden áldozat hiábavalóvá válik. Az IPOSZ azonban nem fogadja el, hogy a nyugdíjasokon kezdik a spórolást. Erkölcseleg elfogadhatatlan a nyugdíjasainkról való gondoskodást pazarló kifizetésként beállítani. A 13. havi nyugdíj a 12 hónapra vonatkozó patikamérlegesen kiszámított svájci indexálása. A fiatalokra, az új nemzedékre pedig ésszerűségből is figyelmet kell fordítani. Évente 95-97 ezer gyermek születik, ha a gyesen, gyeden lévők szociális juttatásai ennyire fájnak egy országnak, akkor az az ország sosem lesz gazdag.

❖ **Ugyanakkor mindig arról lehet hallani, hogy az állami bevételek több mint felét a szociális kiadások teszik ki, ennyit a nálunk gazdagabb országok sem költenek ilyen célokra.**

Eddig minden program arra alapult, hogy van egy ekkora tortánk, amit megpróbálunk felosztani. Én meg azt mondom, hogy süssünk nagyobbat. A magyarországi GDP az európai átlag 70 százaléka. Ha az állam nem tud munkát biztosítani, akkor azt kell keresnie, hogy miben tud segíteni a vállalkozóknak, hogy azok többet tudjanak termelni. A magyar államigazgatás azonban úgy működik, mintha minden az államé lenne. A gazdaságban több szabadon elosztható forrásra lenne szükség. Ha ez nagy ellenállást vált ki, akkor a néhány fős többséggel rendelkező vezetés ingatag lesz.

❖ **Minden korábbi nyilatkozatában meglehetősen pesszimista volt. Miért nem találta elfogadhatónak a kormány intézkedéseit?**

A nagyvállalati réteget és a bankszektorot segítő csomagok árnyékában nem látjuk a javaslatainkat visszaköszönni. Ahelyett, hogy súlyunknak megfelelően, vagyis az üzemeink méretének, vagy országos elhelyezkedésünk alapján értékelték volna ötleteinket.

A négynapos munkahét egy kisvállalkozónál értelmetlen. A munkanélkülivé váló egyéni vállalkozónak is lehetősége van, hogy részesüljön a munkanélküli ellátó rendszerből arra az időre, amíg felfüggeszti vállalkozását. A lehetőség megvan, igaz, magyar módra: csak az kaphat munkanélküli ellátást, akinek az APEH-el szemben nincs tartozása. Fizette a vállalkozói járulékot, és nincs érvényes vállalkozói engedélye. Ehhez azonban a végelszámolást is meg kell tennie. Az IPOSZ intenzíven tárgyal a foglalkoztatási hivatallal és a Munkaügyi Minisztériummal. Azt akarjuk elérni, hogy a vállalkozók a munkanélküli ellátó rendszerbe kerülhessenek, anélkül, hogy fel kellene számolniuk vállalkozásukat. Amíg nincs munkájuk, addig is szolgálati időt szerezzenek.

❖ **Ha felkérnék miniszteri posztra, elvállalná-e, milyen tárcát irányítana szívesen és miért?**

Tizenöt éve állok az IPOSZ elnökségének élén. Tagjaink megbízásából ezt a feladatot becsülettel ellátom, nincsenek olyan elképzeléseim, hogy ezt állami hivatallal felcseréljem. Az államnak olyan átalakításon kell átmenni, ami, ha megtörténik, akkor mint szolgáltató, termeltető szervezet elnökeként találkozunk a kormány képviselőivel.

Sebők Andrea